

Het Aspergersyndroom en pesten-Nick Dubin

Syndroom van Asperger

Dit ben ik!

Spreek me aan in duidelijke taal. Geen beeldspraak of een lang verhaal. Ik hou van cijfers en heel korte zinnen, zo kan ik mijn dag beginnen. Klokslag 8 uur uit mijn bed. Vakantie, weekend, zo is mijn wekker gezet. Alles gebeurt op een vast tijdstip, verander dit niet of... ik flip. Thuis heb ik een eigen plek, waar ik mij dikwijls in terugtrek. Soms is alles rondom mij chaotisch, maar in mijn bed voel ik mij fantastisch. Ik word vlug boos als ik verlies of mij vergis. Maar mama zegt dat dit niet erg is. Toch is het moeilijk toe te geven dat ik met mijn beperkingen moet verder leven.

<http://users.skynet.be/website.autiplanet/Autiplanet/inhoud%20gedicht%202.htm>

het Poortje
onderwijs expertisecentrum gedrag

Chantal Billekens, 2009

Wat is Asperger?

Tot enige jaren geleden had vrijwel niemand van het syndroom van Asperger gehoord. Vandaag de dag zijn er steeds meer kinderen met 'Asperger'. In dit hoofdstuk staat voor u beschreven wat het syndroom van Asperger eigenlijk is.

Het syndroom van Asperger is een vorm van Autisme. Maar wat is autisme nu eigenlijk?

Autisme uit zich op wel duizend verschillende manieren. Er is niet EEN kind met autisme hetzelfde. Karin Brouwers, opvoeddeskundige zegt: "Hoe autisme precies wordt veroorzaakt is nog onbekend. Maar men weet inmiddels wel dat het een probleem is in het hoofd." Karin Brouwers werkt met kinderen die autisme hebben. Beter worden kan niet, maar door een behandeling kan er wel voor gezorgd worden dat het een stuk beter gaat.

'http://www.schooltv.nl/beeldbank/clip/20030917_autisme01'

Het syndroom van Asperger is genoemd naar de Weense kinderarts Hans Asperger, die in de jaren '40 een groep kinderen beschreef met een aantal bijzondere kenmerken.

Het DSM-IV (1) geeft de volgende criteria (299.80):

- A. Kwalitatieve beperkingen in de sociale interactie zoals blijkt uit tenminste 2 van de volgende:
 - 1. Een opvallende beperking in het gebruik, van non-verbale gedragingen, zoals oogcontact, gezichtsuitdrukkingen, lichaamshouding, en gebaren om de sociale interactie te ontwikkelen
 - 2. Er niet in slagen om gepaste relaties te ontwikkelen met leeftijdsgenoten
 - 3. Een gebrek aan het spontaan delen van plezier, interesses of activiteiten met andere mensen
 - 4. Gebrek aan sociale of emotionele wederzijdsheid
 - B. Beperkte, zich herhalende stereotiepe patronen van gedrag, belangstelling en activiteiten zoals blijkt uit tenminste 1 van de volgende:
 - 1. Belangstelling voor bepaalde onderwerpen of voorwerpen die abnormaal is in ofwel intensiteit of aandachtspunt
 - 2. Heel erg star vastzitten aan specifieke niet-functionele routines of rituelen
 - 3. Specifieke en herhalende motorische bewegingen (fladderen, draaien met hand of vingers of complexe bewegingen met het hele lichaam)
 - 4. Overdreven obsessie met delen van bepaalde voorwerpen.
 - C. Deze stoornis veroorzaakt een betekenisvolle beperking in sociale, beroepsmatige en andere belangrijke domeinen van functioneren.
 - D. Er is geen betekenisvolle algemene vertraging in de taalontwikkeling.
 - E. Er is geen betekenisvolle vertraging in de cognitieve ontwikkeling, de ontwikkeling van (niet-sociale) zelfredzaamheidvaardigheden of de nieuwsgierigheid voor de omgeving
 - F. Er is niet voldaan aan de criteria van een andere pervasieve ontwikkelingsstoornis of schizofrenie
- 'Kinder- en jeugdpsychiatrie/Psychopathologie, door F.C Verhulst, pag 78, van Gorcum 2007'
- (1) DSM IV is een handboek voor kinderpsychiatrie. Een beknopte handleiding met een aantal criteria om een diagnose te kunnen stellen
-

De kenmerken van Asperger

Als uw kind 'Asperger' heeft zijn er een aantal dingen die opvallen. In dit hoofdstuk staan een aantal kenmerken genoemd die typerend zijn voor kinderen met Asperger syndroom.

- Kinderen met het syndroom van Asperger vinden het moeilijk om echte vrienden te maken. Ze begrijpen vaak de lichaamstaal van anderen niet. Ze kunnen dingen zeggen die kloppend zijn, maar soms ook erg pijnlijk. Een tiener die in de rij bij de kassa wacht, kan bijvoorbeeld plotseling luidkeels over iemand vooraan in de rij zeggen: 'Wat is die dik!' Een fluisterende opmerking dat hij dit niet zo hard mag zeggen, geeft alsnog een reactie: 'Maar ze is toch dik?' De hint van de ouder dat die eerste opmerking pijnlijk is, begrijpt hij dan niet. Dat de persoon waar het over gaat zich hierdoor ongelukkig voelt, snapt hij net zo min. Want het is toch de waarheid??
- Meestal heeft het kind al zijn hele leven een fascinatie voor bepaalde onderwerpen, zoals vervoer, dieren of bepaalde wetenschappen. Deze fascinaties beheersen de vrije tijd en alle gesprekken van het kind. Als kinderen een bepaald onderwerp interessant vinden, dan is het geheugen erg goed en kunnen ze zich heel goed concentreren. Als het onderwerp of het vak niet aanspreekt is het moeilijk om het kind te motiveren en kan het zich niet goed concentreren.
- Sommige kinderen kunnen leerproblemen hebben en erg onhandig zijn.
- Vaak hebben de kinderen de neiging om bepaalde uitdrukkingen letterlijk te nemen, zoals: 'Ben je je tong verloren?'
- Ze begrijpen vaak niet hoe andere mensen reageren en hoe je met andere mensen om moet gaan.
- Kinderen met Asperger hebben een normale begaafdheid.

'Het syndroom van Asperger, Tony Atwood, Pearsson, derde oplage 2009, blz.15 t/m 17'

Toen de postbode de brieven in de bus van nummer 20 deed, liep een jong meisje het pad af. Het gezin was hier net komen wonen en de postbode was nieuwsgierig naar de namen en de achtergrond van de nieuwe bewoners. Voordat hij ook maar goedendag kon zeggen, vroeg zij: Wat vind u van Deltics? Verbaasd over de vraag, vroeg de postbode zich af of het om een nieuw soort snoep ging, of een nieuwe televisieserie. Zij wachtte niet op een antwoord en zei: Het zijn de allersterkste dieseltreinen. De postbode was opgelucht dat hij nu wist waar het gesprek over ging, maar het belang ervan, op dat moment van de dag, was hem niet meteen duidelijk. Het meisje ging door met het geven van informatie over deze, voor hem zo onbekende trein. Ze was duidelijk niet geïnteresseerd in zijn mening over dit soort treinen, zijn beleefde pogingen om te zeggen dat hij verder moest merkte ze waarschijnlijk niet eens op. Uiteindelijk moest hij haar vrij bot onderbreken met een plotseling: Tot ziens! om zo te kunnen ontsnappen. Hij was verbijsterd, hoe kon het zijn dat dit kind zoveel wist over deze trein. En waarom dacht ze toch dat hij daarin geïnteresseerd zou zijn. Bovendien keek ze hem niet eens aan, en praatte overal dwars doorheen.

'Het syndroom van Asperger, door Tony Attwood, pagina 15

Deltic Dieseltrein

De positieve kwaliteiten van kinderen met Asperger

Zoals u weet zijn er een aantal dingen die moeizaam verlopen bij kinderen met Asperger. Daarnaast zijn er ook zeker een heleboel positieve kwaliteiten bij kinderen met Asperger!

- Ze zijn vaak heel erg oprecht
- Ze zijn betrouwbaar en trouw
- Ze zijn eerlijk
- Ze hebben een groot rechtvaardigheidsgevoel
- Ze hebben een heel goed geheugen
- Ze zijn erg enthousiast over bepaalde onderwerpen waar hun interesse ligt
- Ze hebben veel kennis van bepaalde onderwerpen
- Ze hebben een originele manier van denken
- Ze hebben een grote fantasie

Tom Allen beschreef zichzelf als een schildpad, heel traag maar toch de winnaar van de wedstrijd.

**Het syndroom van Asperger is
niet iets waar je je voor
hoeft te schamen!
Het hoort bij je en het zal in
de loop der jaren steeds
beter gaan.
Kinderen met Asperger
kunnen iets maken
van het leven!**

'Het syndroom van Asperger, Tony Atwood, Pearsson, blz.162'

Opvallende dingen in de ontwikkeling van je kind met Asperger. Herkent U dingen van Uw kind?

0 t/m 3 jaar

Volgens Hans Asperger hebben kinderen met Asperger de eerste levensjaren een normale ontwikkeling doorlopen. In tegenstelling tot kinderen met een andere vorm van autisme. Daarbij valt het al zeer vroeg op, dat het kind anders is. De taalontwikkeling van een kind met de stoornis van Asperger verloopt in de vroege jeugd vaak normaal. Dat betekent dat er voor het derde levensjaar sprake moet zijn van het gebruik van zinnen. Kinderen met Asperger gaan soms pas later praten, maar als de spraakontwikkeling op gang is gekomen, spreekt het kind al snel in duidelijke lange zinnen.

Kinder- en jeugdpsychiatrie/Psychopathologie, door F.C Verhulst, Van Gorcum 2007 Amsterdam, pag 79

4 t/m 12 jaar

Het kan gebeuren dat er in de jaren dat het kind naar de basisschool gaat geen opvallende afwijkingen zijn, waardoor er voor ouders en leerkrachten geen aanleiding is om te vermoeden dat er met het kind iets aan de hand is dat duidt op een vorm van autisme.

Toch zijn er signalen waar de leerkracht zich zorgen over kan maken:

- het kind speelt niet graag met andere kinderen
- het kind begrijpt bepaalde ongeschreven regels van gedrag in de klas niet
- het kind mengt zich op een vreemde manier in gesprekken en spelletjes
- het kind heeft intens veel belangstelling voor 1 onderwerp
- het kind is onhandig in het tekenen en schrijven

Het syndroom van Asperger, Tony Attwood, Pearson Amsterdam, derde oplage 2009, pag 26

12 t/m 18 jaar

In de puberteit worden de problemen in de sociale omgang steeds duidelijker, zowel voor henzelf als voor hun omgeving. Ongeschreven regels zijn voor hen dikwijls een raadsel. 'Zoiets doe je niet of zeg je niet', is vaak op hen van toepassing. Aansluiting vinden met andere kinderen is moeilijk omdat die kinderen meesal niet dezelfde interesses hebben. In groepen en dicht bij een ander staan kunnen ze soms niet verdragen. Ze kunnen problemen hebben om te eten waar anderen bij zijn en worden onrustig als de pauze nadert, want het kind vindt het moeilijk om met anderen te spelen.

Ook voor leerkrachten kan de omgang met deze leerlingen moeilijk zijn. Ze willen graag alles doen op hun eigen manier en vinden het moeilijk als ze worden gecorrigeerd door de leerkracht. Door het trage werktempo en hun neiging tot perfectie lopen ze soms vast door de aan zichzelf gestelde eisen.

<http://www.balansdigitaal.nl/sitemanager.asp?pid=2029>

Beter omgaan met een kind met het syndroom van Asperger

Om een kind met Asperger goed te kunnen helpen is het belangrijk dat ouders, begeleiders en leerkrachten kennis hebben van het syndroom van Asperger.

Het is belangrijk voor u als ouder dat u kunt praten met lotgenoten en andere gezinnen kunt ontmoeten, die dezelfde ervaringen en problemen hebben. Hierdoor krijgt u het gevoel er niet alleen voor te staan.

Ook is het belangrijk dat er hulp en ondersteuning beschikbaar is binnen het onderwijs.

Bijvoorbeeld een ambulante begeleider, die uw kind kan ondersteunen bij moeilijkheden op school.

Kennis over het syndroom wordt één van de belangrijkste middelen genoemd om de kinderen een veilige omgeving te kunnen bieden. Volwassenen moeten hen helpen met het begrijpen en toepassen van de regels in sociale contacten.

'Het syndroom van Asperger, Tony Atwood, blz. 154,155'

Vaardigheidstrainingen kunnen worden ingezet voor jongeren om zichzelf beter te kunnen redden in sociale situaties.

Medicatie kan (tijdelijk) worden aangeraden om te grote angst of agressie in te dammen. Logeeropvang kan een oplossing zijn om het kind in een groep te laten functioneren en om ouders, broers en zussen op regelmatige basis te ontlasten.

Wat kunt u als ouder doen?

- Leer uw kind om:
 - een spel met anderen te beginnen, voort te zetten en te beëindigen.
 - Flexibel te zijn, en ruimte te maken voor de inbreng van andere kinderen;
- Leg uit hoe het kind had moeten handelen, verklaar de oorzaak en het gevolg
- Moedig het kind aan om een vriendje thuis uit te nodigen
- Geef het kind op bij een vereniging of club, die een relatie heeft met het onderwerp waar de interesse ligt
- Laat andere mensen zien hoe u omgaat met uw kind door gedrag voor te doen
- Moedig mogelijke vriendschappen aan
- Het kind niet zonder meer zijn zin geven, naar compromissen zoeken
- Kinderen met Asperger hebben vaak geen begrip van tijd, probeer ze dit te leren door gebruik te maken van schema's om de volgorde van activiteiten uit te leggen.
- Angst en onrust bij het kind zoveel mogelijk verminderen, leg alles goed uit, probeer alles te voorspellen.
- Zorg voor orde, regelmaat en structuur

'Het syndroom van Asperger, Tony Atwood, Pearson derde oplage 2009, blz. 36,37,61,62'

Extra ondersteuning in de thuissituatie kan worden bekostigd vanuit een persoonsgebonden budget (PGB)*, via een indicatie van Bureau Jeugdzorg. Wilt u meer weten over het PGB, kijk dan op de volgende site:
'<http://www.balansdigitaal.nl/sitemanager.asp?pid=1691>'
* Met een PGB krijgt U een bepaald geldbedrag waarmee U zelf begeleiding in kunt huren. Dat betekent zelf bepalen van wie, wanneer en welke begeleiding U krijgt.

Welke hulp is mogelijk?

Ouders zijn de opvoeddeskundigen, u kent uw kind het beste om het goed op te voeden. Toch is het belangrijk dat u wordt ondersteund door professionele hulpverleners. Samen kunt u een plan opstellen voor de behandeling van uw kind.

Er is geen behandeling bekend die het aspergersyndroom doet verdwijnen. Maar je kunt wel beter met Asperger leren functioneren in de maatschappij.

De behandeling bestaat uit een combinatie van voorlichting, medicatie, opvoedingsondersteuning, begeleiding op school en een vorm van gedragstherapie en/of sociale vaardigheidstraining.

In overleg met de huisarts kan gekeken worden welke behandeling het beste is voor u en uw kind. De huisarts kan u doorverwijzen naar de juiste personen.

Medicatie

De rol van de medicatie bij de behandeling van autisme is beperkt. Er zijn geen geneesmiddelen bekend die belangrijke verbeteringen teweegbrengen of bepaalde tekorten bij autisme aanpakken. Medicatie wordt gegeven om de bijkomende problemen zoals angst, depressie of agressie te verminderen. Ook worden er wel medicijnen gegeven als start van een behandeling, bijvoorbeeld wanneer het anders door een te grote angst niet mogelijk is om met een behandeling te beginnen. Via de huisarts kunt u doorgestuurd worden naar een kinderarts die de medicatie voorschrijft en het kind onder controle houdt.

Ondanks de vele moeilijkheden die de opvoeding van een kind met Asperger met zich meebrengt kunnen kinderen met Asperger door hun oog voor detail en hun vasthoudendheid in vele vakgebieden de top bereiken!

Dit kunnen ze echter niet alleen, daar hebben ze hun ouders en andere begeleiding bij nodig.

Waar vind ik meer over Asperger?

Literatuur

'Mafkezen en het Asperger-syndroom' door Luc Jackson, Nieuwezijds Amsterdam (2003)

Luke Jackson is 13 jaar en heeft het Asperger-syndroom, hij beschrijft op humoristische wijze welke uitdagingen het leven biedt.

'Het syndroom van Asperger, een gids voor ouders en hulpverleners' door T. Attwood, Pearsson Amsterdam (2001)

Een gids voor ouders en hulpverleners geschreven door een wetenschapper. Dit boek biedt een beschrijving en een analyse van de kenmerken van het syndroom van Asperger

'Een vreemde wereld' Over autisme, het syndroom van Asperger en PDD-NOS, voor ouders, partners, hulpverleners en de mensen zelf. Door M. Delfos, SWP BV. Amsterdam (2001)

In Een vreemde wereld beschrijft Martine Delfos (wetenschapper) de wereld zoals mensen met een stoornis binnen het autismespectrum die ervaren.

'Doen alsof je normaal bent, leven met het aspergersyndroom' door L. Holliday-Willey, Nieuwezijds Amsterdam (2003)

Doen alsof je normaal bent biedt partners, vrienden, familieleden, leraren en therapeuten inzicht in de wereld van mensen die lijden aan het Asperger-syndroom, mensen die vaak moeite hebben uit te leggen hoe zij dingen beleven. De schrijfster is zelf autistisch.

'Het aspergersyndroom. Autisme in het regulier en speciaal onderwijs' door T. Peeters, Garant Antwerpen-Apeldoorn (2002)

Een praktische gids voor leraren en begeleiders, geschreven door de directeur van opleidingscentrum autisme

'Marsmannetjes op school. Over schoolkinderen met het Aspergersyndroom' door: C. Sainsbury, Houtekiet, Antwerpen (2004)

Dit boek vertelt over het Aspergersyndroom bij schoolkinderen

'Dinoman en het muziekmeisje' door: Ginette Wieken, Nieuwezijds Amsterdam (2003)

Moeder van twee autistische kinderen vertelt haar levensverhaal

Belangenvereniging:

Nederlandse vereniging voor
Autisme (NVA)
Prof. Bronckhorstlaan 10
3723 MB Bilthoven
030-2299800

Balans Belang (landelijke
vereniging voor ontwikkelings-
gedrags en leerstoornissen)
Postbus 93
3720 AB Bilthoven
Informatielijn: 0900-2020065

Kinderboeken met autisme als onderwerp:

'Mijn broer is een orkaan' door: K. Janssen, Davidsfonds/Infodok, Leuven België(1994)
de elfjarige Hannah vertelt over het gezinsleven met haar autistische broer, haar vader en haar moeder

'Heibel in mijn hoofd' door: G. Leguijt, Callenbach, Kampen Nederland (1999)
Een boek over een autistisch jongetje die graag anders wil worden, vanaf 10 jaar.

Internetsites:

www.autismesteunpuntmiddenbrabant.nl

www.landelijknetwerkautisme.nl

www.autisme-nva.nl (website van de oudervereniging in Nederland)

www.autisme-vl.be (website van de oudervereniging in België)

www.balansdigitaal.nl

www.brusjes.nl (website met informatie voor jongeren die opgroeien met een broer of zus met autisme)

<http://gedragsproblemen-kinderen.info> (site van orthopedagogische praktijk Marlis)

Voorlichtingfilms:

- 'Ivo, een jongen met Asperger' Een uitgave van Landelijk Netwerk Autisme, praktische tips voor begeleiders
 - 'Die heeft een gek broertje zeg' Een uitgave van GGZ, broertjes/zussen vertellen over het leven met een autistische broer of zus
 - 'De zus van Einstein' Een uitgave van GGZ, een voorlichtingsvideo voor kinderen van 10-14 jaar
 - 'Mozart en the whale',romantische en soms dramatische komedie, geïnspireerd op het leven van twee mensen met syndroom van Asperger
-